

Бранислав Радосављевић
Број индекса: 116/22

ПРИЈАВА
теме мастер рада

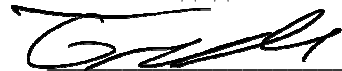
**ИСПОЉАВАЊЕ МЕЋУЗАВИСНОСТИ ГЛОБАЛИЗАЦИЈЕ И
ОРГАНИЗОВАНОГ КРИМИНАЛА НА БАЛКАНУ**

Прилози:

1. Пријава теме за израду мастер рада;
2. Структура рада;
3. Радна биографија кандидата;
4. Изјава о академској честитости.

У Београду, 18. септембра 2024. године.

Кандидат:

Бранислав Радосављевић,
бр. индекса 116/22

**Већу за студије при Универзитету
Универзитета у Београду**

Пријава теме за израду мастер рада

Обраћам се Већу за студије при Универзитету Универзитета у Београду са молбом да ми се, као студенту мастер академских студија:

ТЕРОРИЗАМ, ОРГАНИЗОВАНИ КРИМИНАЛ И БЕЗБЕДНОСТ

одобри израда мастер рада.

Наслов тезе:

**ИСПОЉАВАЊЕ МЕЋУЗАВИСНОСТИ ГЛОБАЛИЗАЦИЈЕ И
ОРГАНИЗОВАНОГ КРИМИНАЛА НА БАЛКАНУ**

Претходно наведену тему дефинисао сам уз консултације са проф. др Иваном Дамњановић.

За ментора предлажем проф. др Ивану Дамњановић.

У Београду, 20. септембра 2024. године.

Сагласност ментора:

Проф. др Ивана Дамњановић
Универзитет у Београду
Факултет политичких наука

Кандидат:

Бранислав Радосављевић
Број индекса: 116/22

**ВЕЋУ ЗА СТУДИЈЕ ПРИ УНИВЕРЗИТЕТУ
УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ**

ПРИЈАВА ТЕМЕ ЗА ИЗРАДУ МАСТЕР РАДА

Обраћам се Већу за студије при Универзитету Универзитета у Београду са молбом да ми се, као студенту мастер академских студија:

ТЕРОРИЗАМ, ОРГАНИЗОВАНИ КРИМИНАЛ И БЕЗБЕДНОСТ

одобри израда мастер рада.

Наслов тезе:

**ИСПОЉАВАЊЕ МЕЋУЗАВИСНОСТИ ГЛОБАЛИЗАЦИЈЕ И
ОРГАНИЗОВАНОГ КРИМИНАЛА НА БАЛКАНУ**

1. Формулација проблема

1.1. Основни хипотетички ставови

Први ниво проблема овог научног рада је усмерен ка научном, теоријском и емпиријском одређењу појмова организованог криминала, глобализације и глобализма од средине 20. века до друге деценије 21. века. Глобализам, глобализација и организовани криминал, битни су чиниоци друштвених и политичких односа, политике и политичког, који су у основи структура и процес, систем и подсистем унутрашњих и спољашних веза и односа, силе, насиља и моћи. Појаве и реалитети глобализма, глобализације и организованог криминала, у државним и међудржавним оквирима су манифестне и латентне друштвене, политичке, економске, безбедносне и друге појаве, динамичне и променљиве, чији се чиниоци мењају по интензитету испољавања. Основни проблем овог рада биће идентификација повољних/неповољних услова и субјеката глобализма, глобализације и организованог криминала и њихове повезаности и међузависности. Други ниво проблема је теоријски и практичан проблем функција и улога субјеката глобализма, глобализације и организованог криминала. У пракси је могуће идентификовати стварне ситуације, стварне активне функције, њихове садржаје, облике и односе у укупности структуре. Трећи ниво проблема су везе и односи (функционалне и дисфункционалне, манифестне и латентне) између разних субјеката глобализма, глобализације и организованог криминала.

1. 2. Научни и друштвени значај истраживања

Значај истраживања у основи опредељује значај проблема који научно и практично решава и својства и домете истраживања.

1.2.1. Научни значај истраживања

Предмет овог научног рада је организовани криминал као глобални феномен и његова повезаност са глобализмом и глобализацијом одн. међународни контакти и везе организованог криминала као замајац глобализма и глобализације у савременим условима. Ова питања су трајна научна питања, то су фактички стални процеси разних садржаја и облика, димензија, који изискују стална сагледавања, тумачења и редефинисања, као и стално постављање научно заснованих основа понашања и односа. С друге стране, предмет овог истраживања, до сада у политичким и правним наукама, на синтетизован начин, према нашим сазнањима, до сада није на овакав начин и са овом тематиком проучаван. Стога је ово истраживање оригинално и фактички, то је његов највећи научни значај.

1.2.2. Друштвени значај истраживања

За државне и међудржавне политичке и безбедносне односе, питања у вези са проблемима глобализма и глобализације и организованог криминала и њихове међузависности, као специфична друштвена питања, су стално присутна и актуелна друштвена питања, имајући у виду разне могуће ситуације у сфери друштвене, политичке и безбедносне праксе, разна рационална практична решења. Овим радом доћи ћемо до више научних сазнања о самом проблему, као и о методама, којим проблем истражујемо, а чиме се потврђује и његов друштвени значај.

1.3. Досадашњи најзначајнији резултати истраживања глобализације и организованог криминала

У САД постоји национална алијанса криминалних организација мафијашког типа које су организоване по моделу мафије на Сицилији. Појавни облици организованог криминала су: утаја државне имовине, разноврсне преваре у банкарском и привредном систему и осигуравајућим друштвима, вођење илегалних коцкарница, проституција, трговина људима и људским органима, трговина дрогом, трговина оружјем, експлозивом и нуклеарним материјалом, наручена убиства, пружање заштите „рекет“, отмице, изнуде, пљачке, корупција, компјутерски криминал, фалсификовања, прање новца, а посебно је интензивна организована криминална активност на релацији Јужна Америка - САД. Италија је, као што већина аутора сматра, колевка организованог криминала у којој делују многе криминалне организације, као што су: Коза Ностра, Н'дрангета, Нуова сакра корона унита, Гамора и др. Оне се баве трговином дрогом, оружјем, златом, накитом, нуклеарним материјалима, отмицама и изнудама, рекетирањем, „заштитом“, убиствима, трговином некретнинама. Општепознато је нпр. да током 1992. године је 60% власника трговинских и угоститељских објеката било принуђено да даје рекет мафији, од чега је остварена противправна имовинска корист од 40 милијарди немачких марака. Наведене, али и друге организације, активност остварују и на простору САД, Канаде, Аустралије, Немачке, Француске. Разбијањем СССР-а, СФРЈ, ширењем глобализма и глобализације, организовани криминал је доста изражен и у бившим социјалистичким земљама а посебно у Русији. Руске криминалне организације баве се илегалном трговином оружјем и нуклеарним материјалима, дрогом, уметничким вредностима, коцкарницама, проституцијом, трговином људима, изнудама, отмицама, прањем новца, убиствима (током 1993. године убијено је 116 банкара који су се супроставили руској мафији у вези прања новца). Руска мафија је посебно брутална, офанзивна и представља озбиљну претњу

руској држави, али и неким државама Европске уније као потенцијални чинилац дестабилизације њиховог привредног развоја. У Хрватској је у периоду од 1991. до 1995. године пријављено око 47000 кривичних дела у вези са организованим криминалом. Од тога су са три или више извршилаца пријављена следећа кривична дела: тешке крађе моторних возила, одузимање моторних возила, преваре, фалсификовање исправа, службених исправа и новца, злоупотреба положаја и овлашћења, илегална трговина дрогом и оружјем, неовлашћено држање оружја и експлозива, изнуда, недозвољена трговина, удруживање за извршење кривичног дела, незаконит прелазак државне границе, проституција, уговарање несразмерне имовинске користи, примање мита, и др. Према званичним проценама се цени, да у Републици Србији делује више организованих криминалних група које су регионално повезане са истим таквим групама у земљама у окружењу и шире, а највише са групама из Црне Горе, Босне и Херцеговине, Румуније, Републике Хрватске, Републике Северне Македоније, Републике Бугарске и Републике Албаније, које остварују веома штетан утицај на привредни развој Републике Србије. Један од метода њиховог деловања је улагање великих сума нелегално стеченог новца у легалне токове, као и корумпирање припадника државне администрације, како би се дошло до заштићених информација и остварио утицај на ток и исход кривичног прогона. Организовани криминал у Републици Србији је претња и по националну безбедност. Појавни облици организованог криминала у Србији су: трговина наркотицима, изнуда, отмице, уцене, трговина људима, кријумчарење људи, корупција, прање новца, злоупотреба службеног положаја, фалсификовање новца и других средстава плаћања, проституција, трговина оружјем и експлозивним материјама, трговина дрогом, међународно кријумчарење возила, кријумчарење акцизне робе и високотехнолошки криминал, фалсификовање новца и његова дистрибуција, фалсификовање и злоупотреба платних картица, високотехнолошки криминал, и др.

2. Предмет истраживања

2.1. Теоријско одређење предмета истраживања

Предмет овог дела рада, у општем одређењу, су фактички три међузависне друштвене, политичке, и безбедносне појаве и процеси и њихова еволуција у унутардржавним и међудржавним односима. Са аспекта посебног, предмет овог дела научног рада је научно истраживање, глобализације, глобализма и организованог криминала у савременим условима и њихова међузависност тј. истраживање разноврсних облика и модела глобализације и организованог криминала. Из тих разлога нужно је, применом одређених научних метода, прикупити и обрадити одређене податке и чињенице и научном анализом извести закључке у форми научног објашњења

2.1.1. Категоријално појмовно одређење

Овим делом рада одредићемо неколико основних категорија и појмова односно њихова значења у контексту овог рада.

Криминал

Криминал као друштвена, индивидуална и масовна појава, процес и структура, настаје и развија се у одређеним нужним и довољним условима и он се на различите начине манифестује. У савременим условима нужно је имату и виду међузависност између

унутрашњих и спољних услова, који могу бити повољни или неповољни за развој и испољавање разних облика криминала и организованог криминала. У постојећем научном фонду општеприхваћено је становиште да се под криминалом схвата правно забрањено понашање којим се нарушава правни поредак државе или савеза држава. Одређене несагласности у научној теорији и пракси јављале су се приликом елаборације питања о појави и испољавању криминала и организованог криминала у развијеним земљама или у земљама у развоју. С једне стране, постојала су схватања да је криминал и организовани криминал битно својство развијених земаља у којим се исти инкорпорира у политичке, управне, привредне и друге структуре и да је он изразито деструктиван, јер се њиме подривају темељи друштва и државе. С друге стране, постоје и становишта да се криминал и организовани криминал претежно јављају у земљама у развоју и неразвијеним земљама.

Организовани криминал

Организовани криминал као појава и реалитет се јавља у Европи, и то прво у Италији, крајем XIX века у организационим облицима мафије, као специфични модели – Коза Ностра (Наша ствар), Н'дрангета (од грчке речиу значењу лукав, храбар, човек), Нуова сакра цорона унита (Нова света уједињена круна), кинеске Тријаде, јапанска Јакуза (јапански израз који значи гангстер). Потом се организовани криминал јавља у САД током друге и треће деценије прошлог века, који се везује за прохибицију. Постоје и схватања која истичу да се организовани криминал јавља почетком прошлог века, и то пре свега у већим градовима, где је постојала потреба за алкохолом, коцком и проституцијом.

Крајем XX и почетком XXI века проблеми организованог криминала у светским, регионалним и националним оквирима су постали посебно значајни и актуелни. Организовани криминал се од осамдесетих година прошлог века сматра једним од битних међународних проблема, који постаје предмет пажње многих међународних организација, међудржавних институција, јавног мњења, покрећу се многе иницијативе, активности, за његово сузбијање. Од наведеног периода, организовани криминал се користио и као појам који је означавао ескалирање забринутости националних и наднационалних институција и грађана у погледу раста домаћих и светских тржишта, пораста и интензивирања мобилности и активности криминалних актера преко националних граница и њихово угрожавања политичког и економског развоја националних држава, савеза држава, међународне заједнице.

Несагласности, као и код одређења појма криминала, су присутне и код дефинисања организованог криминала. Увидом у постојећи научни фонд, домаће и стране изворе, неспорно је да не постоји општеприхваћено, универзално, одређење појма организованог криминала. На основу таквог фактичког стања, неспорно је постојање разноврсних националних схватања и процена о облицима, обиму, структури и кретању организованог криминала у некој држави а што за последицу има онемогућавање стварног сагледавања конкретне друштвене и безбедносне опасности организованог криминала, на државном и међудржавном нивоу.

Глобализам и глобализација

Под глобализмом се схвата идеологија, структура и систем, који подстиче и усмерава глобализацијске процесе, којим се остварују сопствени политички циљеви тј. глобално преуређење света и његова унификација, јачање одређених прозападних центара моћи, нпр. НАТО, ММФ, и др. Схватања о глобализму у научном фонду, генерално узев, можемо дефинисати као два општетеоријска схватања. Једни сматрају да је глобализам радикални наставак европске модерне политичке филозофије, а други сматрају да је глобализам нова историјска парадигма која решава проблеме које традиционална модерна није могла решити на својим претпоставкама. У средишту анализе и једних и других теоретичара јесте национална, либерално - демократски организована држава. Први сматрају да ће се национална држава проширити до универзалног космополиса, а други наглашавају растанак с националном државом као моделом политичке организације друштва.

Глобализам према Владиславу Јовановићу је само други назив за нову деструктивну светску стварност, за нови тоталитаризам и хегемонизам. Јер, тенденције глобализма не доводе само у питање многа основна права и слободе човека, већ и основна права држава чланица ОУН, а посебно принципе суверенитета и независности и то не само са аспекта политичких процеса, већ и физички. По логици ствари и универзалности циљева, исто тако, закључује Владислав Јовановић, да би право и нови светски поредак морали да буду синоними, а они у њиховој стварној суштини не само да нису у прижељкиваној хармонији већ се налазе у суштинском моралном и филозофском супротстављању и сукобу. У основи, теорије глобализације надовезују се на теорију модернизације, која је настала после Другог светског рата упоредо са деколонизацијом бивших колонија. Постоје многобројне и различите дефиниције модернизације, које су се мењале и развијале током времена. У почетку модернизација се схватала као еволутивни процес трансформације традиционалних аграрних у модерна индустријска друштва. По овој класичној теорији модернизације постоји само један пут развоја, који се одвија у више етапа, а механизам промена се дешава путем структурално- функционалне диференцијације која се заснива на технолошко-индустријском развоју. Временом теорија модернизације постаје синоним за вестернизацију или американизацију друштва. Данас је глобализација постао неминовност, народи и државе треба да траже легитимитет не на традиционалним демократским изворима, већ у међународним центрима моћи, на шта упучује и следечи исказ Сергеја Кара-Мурзе „...да вера у мистичну снагу противника паралише вољу за отпором”.

Термин глобализација (енгл. "globalization"; нем. "globalisierung"; франц. "mondialization") синоним је ранијих термина као што су били "колонизација", "вестернизација", "позападњачење" или "американизација", "империјализам". Термин глобализација током деведесетих година прошлог века код већина политичара и других се употребљавао у смислу да се у свету дешава нешто од изузетног значаја, да се свет мења на нови начин, да настаје нова светска политика, економија, култура; да се врши нова прерасподела светског богатства, моћи, да се губе културни идентитети, да ће се живети боље и сл. Пракса је до сада показала, да се живи све теже и теже, народ је све сиромашнији а богати све богатији, да се укидају територијалне и културне границе, да се врши десуверенизација држава, а све у интересу стицања све већег профита богатих појединаца и корпорација, да долази до јачања глобализма и глобализације и истовремено и повезивања са организованим криминалом на

међународној сцени. Према Драгану Симеуновићу, под глобализацијом се може схватити "...процес ширења светске заједнице демократских тржишно оријентисаних земаља, који се остварује на економском, политичком, културном и сваком другом плану".

Глобализам и глобализација су као процеси дивергентни, јер с једне стране, они су усмерени ка томе да државе морају неке своје функције да преносе на наднационалне организације и институције као нпр. на Европску унију тзв. процеси десуверенизације држава, а с друге стране, ти процеси воде и трансферу државних функција на ниже нивое, нпр. на ниво локалних заједница у процесима децентрализације, регионализације, и тзв. децентрализације политичког система.

.

2.1.1.5. Структурни чиниоци

Схватајући глобализам, глобализацију и организовани криминал, као специфичне друштвене, политичке, безбедносне и друге појаве, у структурном и процесном смислу, у овом научном раду нужно је да се теоријски и емпиријски истраже следећи сегментарни чиниоци, који су битни, и то:

1. Услови у којима се глобализам, глобализација и организовани криминал остварују, то су пре свега природни услови, друштвени, политичко - правни, друштвено - економски и безбедносни услови. Они утичу на битна својства глобализма, глобализације и организованог криминала и њихове међузависности, и на њихово остваривање. У разним периодима ти услови на субјекте глобализма, глобализације и организованог криминала, имали су неједнак утицај, усмереност и интензитет.

2. Субјекти глобализма, глобализације и организованог криминала су битни чиниоци друштвених, политичких, безбедносних и других процеса, који се јављају у разним улогама и у разним временима. Пре свега имамо у виду разне врсте активности, акције, мере и одлуке разних субјеката глобализма, глобализације и организованог криминала.

3. Интереси и циљеви организованог глобализма, глобализације и организованог криминала су разноврсни и између њих постоји одређен степен сагласности/несагласности.

4. Активности, радње и акције субјеката глобализма, глобализације и организованог криминала, одвијале су се, и одвијају се, током биполарне поделе и по престанку биполарне поделе света.

5. Методе и средства субјеката глобализма, глобализације и организованог криминала су разноврсне а у зависности од тога да ли су се остваривале у ближој или даљој прошлости, биполарној или постбиполарној фази.

6. Резултати, ефекти и последице активности субјеката глобализма, глобализације и организованог криминала су разноврсни у друштвеној, политичкој и безбедносној пракси.

2.2. Операционално одређење предмета истраживања

2.2.1. Чиниоци садржаја предмета истраживања

Битне чиниоце садржаја истраживања детаљније смо описали у формулацији проблема а посебно у теоријском одређењу предмета истраживања. Употребљене термине и појмове схватићемо у значењу које је изложено у претходним деловима.

Сегментарни и елементарни чиниоци предмета истраживања које ћемо овом приликом истражити су:

2.2.1.1. Глобализам, глобализација и организовани криминал, присутни су у Европи и Азији, Америци, државама Западног Балкана и на другим просторима, за које је карактеристичан распад СССР-а, СФРЈ, доминација САД и западноевропског друштвено-политичког, економског и безбедносног модела. Полазећи од тих промењених околности, постоје три групе услова, који су омогућили наведене промене:

2.2.1.1.1. Природни услови - то су фактички услови одређених природних својстава на одређеном простору, територији, који су повољни/неповољни за остваривање глобализма, глобализације и организованог криминала;

2.2.1.1.2. Политичко-правни услови - који могу бити спољашњи и унутрашњи, за које је карактеристичан нестанак блоковске поделе света, биполарности, и политичко-правна потреба и воља држава да по питањима глобализма, глобализације и организованог криминала, усаглашавају своје активности, ставове и понашања;

2.2.1.1.3. Друштвено-економски и безбедносни услови - су услови у којим је дошло до битних промена у друштвено-економским и безбедносним моделима Исток-Запад, и доминације западноевропског модела у односу на модел реалног социјализма.

2.2.1.2. Разноврсни субјекти глобализма, глобализације и организованог криминала, као битан чинилац иницијатива, активности и акција, мера и одлука по питањима глобализма, глобализације и организованог криминала се јављају:

2.2.1.2.2. Држава(е), влада(е) држава, ресорна министарства и други државни органи;

2.1.1.2.3. Међународне организације.

2.2.1.2.4. Криминалне групе и организације,

2.2.1.3. Интереси и циљеви субјеката глобализма, глобализације и организованог криминала, су одређени интересима одређених држава, савеза држава, међународне заједнице, криминалних организација који могу бити:

2.2.1.3.1. Циљеви очувања и развоја глобализма, глобализације и организованог криминала;

2.2.1.3.2. Циљеви онемогућавања и разбијања утицаја и деловања глобализма, глобализације и организованог криминала.

2.2.1.4. Активности субјеката глобализма, глобализације и организованог криминала, можемо идентификовати у више нивоа:

2.2.1.4.1. Активности од краја XX века до распада биполарне поделе света;

2.2.1.4.2. Активности по распаду биполарне поделе света;

2.2.1.4.3. Активности почетком XXI века.

2.2.1.5. Методе и средства субјеката глобализма, глобализације и организованог криминала, су разноврсне и можемо одредити по:

2.1.5.1.1. Методама и средствима од краја XX века до распада биполарне поделе света;

2.1.5.1.2. Методе и средства у постбиполарној фази,

2.1.5.1.3. Методе и средства почетком XXI века.

2.2.1.6. Резултати, ефекти и последице активности субјеката глобализма, глобализације и организованог криминала.

2.2.1.6.1. Глобализам, глобализација и организовани криминал су резултат, ефекат и последица укупних друштвених, политичких; економских и безбедносних промена,

2.2.1.6.2. Нови концепти глобализма, глобализације организованог криминала су резултат, ефекат и последица и одређених спољнополитичких активности одређених држава и савеза држава и криминалних организација

2.2. Временско одређење предмета истраживања

Имајући у виду предмет истраживања овог рада, као временски оквир морају се узети два периода.

Први период је период од друге половине XX века до краја XX века

Други период је од 2000. до 2018. године.

2.3. Просторно одређење предмета истраживања

Такође, полазећи од предмета овог истраживања, просторно одређење може се схватити двоструко:

Прво, простор Европе, Америке и Азије.

Друго, простор бивше СФРЈ, са нагласком на простор Републике Србије.

2.4. Дисциплинарно одређење предмета истраживања

Овај научноистраживачки рад има интердисциплинарни карактер. Наиме, он обухвата политичке, правне, економске и безбедносне науке.

3. Циљеви истраживања

Свако научно истраживање има два нивоа, групе циљева. Прво, имамо у виду научне циљеве, научно сазнање појаве која је предмет истраживања, и друго, друштвене циљеве, одређени пресек његове научне и друштвене вредности.

3.1. Научни циљеви

Основни научни циљ овог научног рада је научна дескрипција организованог криминала као глобалног феномена у периоду од краја XX века до распада биполарне поделе света, од распада биполарне поделе света до 2000.г., и од 2000. до 2009. године.

Научном дескрипцијом омогућићемо повољне услове за стицање вишег нивоа научног сазнања. Научни циљ, поред научне дескрипције, биће и научна класификација, којом ћемо утврдити сличности и разлике испитиване појаве, и на основу истих и њихов значај у Европи, Америци и на другим просторима, у разним ситуацијама и временима.

3.2. Друштвени циљеви

Примарни друштвени циљ овог научноистраживачког рада је формирање научног сазнања о организованом криминалу као глобалном феномену, улогама и утицајима у разним фазама стања у међународној заједници и на основу тих сазнања дати одговарајуће доприносе одређеним државним и политичким структурама ради сагледавања и могућих прилаза овим питањима са аспекта наших друштвених, државних и националних интереса, имајући у виду прошлост, актуелну садашњост и ближу будућност односно однос према Србији као сувереној држави и Србије према другим субјектима међународне заједнице.

4. Теоријско- хипотетички оквир

1. Генерална хипотеза:

Субјекти организованог криминала као глобалног феномена у разним друштвеним, политичким, безбедносним и другим ситуацијама од краја XX века до 2018. године имали су различите улоге и утицаје у Европи, Америци, СФРЈ, Републици Србији, и на другим просторима, на организовани криминал као глобални феномен.

1.1. Прва посебна хипотеза

Услови у којима се остваривао организовани криминал као глобални феномен су природни, политичко-правни и друштвено-економски и безбедносни услови, где се политичко-правни услови манифестују развојем држава и њених функција, а друштвено-економски и безбедносни услови се исказују друштвеним, економским и безбедносним развојем и слабљењем укупних друштвених и других односа.

1.2. Друга посебна хипотеза

Субјекти организованог криминала као глобалног феномена су чиниоци друштвених, политичких, и других процеса, који се међусобно разликују по многим квантитативним и квалитативним својствима, улогама и положајима.

1.3. Трећа посебна хипотеза

Активности, делања и деловања субјеката организованог криминала као глобалног феномена су сличних усмерења, оријентисани према дестабилизацији укупних друштвених, политичких, економских, безбедносних и других прилика.

1.4. Четврта посебна хипотеза

Ради остваривања својих интереса и циљева, субјекти организованог криминала као глобалног феномена предузимају одређене радње, чињења, делања и деловања применом разноврсних метода и средства како би постигли одређене резултате, ефекте и последице.

5. Начин истраживања

Имајући у виду тему, проблем и предмет овог научног рада и сву његову сложеност, основни методолошки приступ биће интегративан, а што нас упућује на околност да се неће запоставити ниједан теоријско- методолошки правац у овом научног раду.

5.1. Општенаучне методе

Од општенаучних метода ми ћемо користити хипотетичко-дедуктивну методу, историјску методу, статистичку методу и методу моделовања.

5.2. Основне посебне методе

Од основних метода примењиваће се све основне методе.

5.3. Методе прикупљања података

У оквиру овог научног рада примениће се метода анализе докумената, и то квантитативна и квалитативна анализа садржаја, чиме ће се остварити детаљнији увид у садржај појединих извора података а у циљу сазнања битних својстава појава које су предмет овог истраживања, као и њихова међузависност. Податке које ћемо користити класификоваћемо као примарне, секундарне и терцијарне, званичне и полузваничне и који морају имати висок степен валидности.

6. Научна и друштвена оправданост истраживања

6.1. Научна оправданост

Научна оправданост састоји се у систематизованом научног сазнању ових међузависних појава, имајући у виду да су ове појаве претежно појединачне истраживане, а не као једна интегративна целина.

6.2. Друштвена оправданост

Друштвена оправданост истраживања се састоји у употребљивости овог научног рада у државним и међународним релацијама, при чему имамо у виду и научну и друштвену актуелност, која је везана за питања организованог криминала као глобалног феномена у савременим условима, а што има и одређених утицаја на безбедност наше земље.

Структура рада по поглављима:

УВОДНИ ДЕО

1. Формулација проблема
2. Предмет истраживања
3. Циљеви истраживања
4. Хипотетички оквир
5. Методе истраживања
6. Научна и друштвена оправданост истраживања

I ДЕО: ТЕОРИЈСКО ОДРЕЂЕЊЕ ГЛОБАЛИЗМА И ГЛОБАЛИЗАЦИЈЕ

1. Појам глобализма
2. Појам глобализације
3. Глобализам и глобализација
  - 3.1. Као друштвена појава
  - 3.2. Као политичка појава
  - 3.3. Као безбедносна појава
4. Глобализам, сувереност и десуверенизација
5. Глобализам и регионализам
6. Модели глобализације
  - 6.1. Неоколонијализам
  - 6.2. Неолиберализам

II ДЕО: ОРГАНИЗОВАНИ КРИМИНАЛ КАО ДРУШТВЕНА И ПОЛИТИЧКА ПОЈАВА

1. Организовани криминал као друштвена појава
2. Организовани криминал као политичка појава
3. Теоријска схватања о организованом криминалу
  - 3.1. Правна схватања криминала
  - 3.2. Социолошко схватања
  - 3.3. Политиколошка схватања криминала
4. Класификације организованог криминала
5. Модели организованог криминала
6. Водеће криминалне организације у свету

III ДЕО: МЕЂУЗАВИСНОСТ ГЛОБАЛИЗМА, ГЛОБАЛИЗАЦИЈЕ И ОРГАНИЗОВАНОГ КРИМИНАЛА

1. Међународни контакти и везе организованог криминала као замајак глобализма и глобализације
2. Организовани криминал на Балкану као део глобалне криминалне мреже
3. Модел истраживања глобализма, глобализације и организованог криминалу у савременим условима
4. Емпиријски показатељи о повезаности глобализма, глобализације и организованог криминала

ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА И ПРЕПОРУКЕ

ЛИТЕРАТУРА

ЛИТЕРАТУРА:

- Aguilar-Millan S, Foltz JE, Jackson J, Oberg A. "The globalization of crime." *Futurist*. 2008 Nov 1;42(6):41-50.
- Albrow M., *The Global Age*, Stanford 1997;
- Friman H.R. "Crime and globalization." *Crime and the global political economy*. (2009):1-9.
- Kara-Murza, S., *Manipulacija svešču*, knj. 1, Beograd 2008;
- Markovic D.M/Spaic I. "Organized Crime Globalization and Transformation Into a Powerful Economic and Armed Force." *Kultura Polisa*. 2021;18:39.
- Mittelman, J. H./ Johnston, R. "The globalization of organized crime, the courtesan state, and the corruption of civil society." *Global Governance* 5 (1999): 103.
- Paoli, L./ Fijnaut. C., *Organized Crime in Europe: Manifestations and Policies in the European Union and Beyond*, Freiburg 2003;
- Piccarelli J.T. *Transnational organized crime*, New York 2008;
- Sabatino, M. "The process of globalization and transnational organized crime." *Journal of International Business and Economics* 16.2 (2016): 61-82.
- Shelley, L. "The globalization of crime." *International crime and justice* (2011): 3-10.
- Stiglic Dž., *Противречност глобализације*, Београд 2012;
- Vuletić, V., *Globalizacija: aktuelne debate*, Zrenjanin 2006.
- Бјелајац Ж., *Организовани криминал*, Нови Сад 2008;
- Бошковић Г., *Организовани криминал*, Београд 2011;
- Бошковић М., *Организовани криминалитет*, Београд 1998;
- Бошковић М., *Транснационални организовани криминалитет*, Београд 2004;
- Игњатовић Ђ., *Криминологија*, Београд 2015;
- Игњатовић, Ђ./ Шкулић, М., *Организовани криминалитет*, Београд 2012,
- Мијалковић С., *Организовани криминалитет као савремени безбедносни проблем*, Сарајево 2003;
- Мијалковић С./Бајагић М., *Организовани криминал и тероризам*, Београд 2012;
- Симеуновић, Д., *Нација и глобализација*, Ниш, 2009;
- Стајић Љ., *Основи система безбедности*, Нови Сад 2011;

НАПОМЕНА: Приликом израде рада структура ће бити допуњена и евентуално коригована.

Радна биографија кандидата:

Бранислав Радосављевић је од 2012. године запослен у Безбедносно-информативној Агенцији на пословима од ширег безбедносног значаја за Републику Србију. Почев од 2017. године до 2020. године, привремено упућен у МУП Републике Србије, Службу за борбу против организованог криминала, ради интензивирања и унапређења борбе против организованог криминала како у Републици Србији тако и на подручју целог Балкана.

Ментор:

Проф. др Ивана Дамњановић
Факултет политичких наука
Универзитет у Београду

Кандидат:

Бранислав Радосављевић
Број индекса: 116/22

**ВЕЋУ ЗА СТУДИЈЕ ПРИ УНИВЕРЗИТЕТУ
УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ**

Студијски програм:

Тероризам, организовани криминал и безбедност, 60 ЕСПБ

Наслов тезе:

Испољавање међузависности глобализације и организованог криминала на Балкану

Кандидат:

Бранислав Радосављевић, број индекса 116/22

Ментор:

Проф. др Ивана Дамњановић

Факултет политичких наука

Универзитет у Београду

Чланови комисије:

1. Проф. др Драган Симеуновић
2. Доц. др Дејан Јовановић